

HEMLÖSHETSJOURN

Delrapport

2008-10-01—2009-10-31

Ort och datum

Stockholm 091109

Projektledare

Lena Svärd

Innehåll

BAKGRUND	3
Projektbeskrivning	3
MÅL	4
Effektmål	4
Projektmål	4
Milstolpe	4
ARBETSSÄTT	4
Arbetsmetod	5
Möten	5
Statistik	5
UTVÄRDERING	6
RESULTAT	6
Effektmål	6
Projektmål	6
Projektbudget	7
SAMMANFATTNING	7
Fokus framtid	8

BILAGOR : Statistik

BAKGRUND

Situationen i Stockholm stad har under det senaste året varit sådan att fler hemlösa kommer till härbärgen/akutboendena på s.k. direktintag (utan biståndsbeslut från socialtjänsten). Detta innebär att färre personer har individuella handlingsplaner alternativt att det är svårt att planera då personerna hinner lämna härbärgen/akutboendet utan att få det stöd de har rätt till.

På grund av att staden ger hemlösa möjligheter att få nattlogi på direktintag har uppföljningen av dessa fungerat olika beroende på härbärgenas resurser, öppettider och förmåga till kommunikation med handläggarna på stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa. Därför är risken stor att hemlösa, som inte själva tar kontakt med socialtjänsten, sover natt efter natt på härbärke utan att få möjlighet till mer varaktiga boenden och eventuell missbruksbehandling eller psykiatrisk vård.

Socialtjänstförvaltningen utvecklade under två TÖG-projekt många bra metoder och fick nya erfarenheter som har kunnat tas tillvara i det fortsatta arbetet med hemlösa på härbärke. Dock saknades en god samordning av resurserna och fördelning av platser, för att de hemlösa skulle garanteras det stöd och hjälp de har rätt till. Slutsatserna från det senaste TÖG-projektet visade att en samlad organisation, i form av en TÖG-jour/hemlöshetsjour, skulle vara ett bra sätt att vidareutveckla tak-över-huvudet-garantin i Stockholms stad.

Att motarbeta hemlöshet är en prioriterad fråga i Stockholms stad. Av kommunfullmäktiges budget 2008 framgår att hemlöshet ska förebyggas och att olika boenden för hemlösa ska utvecklas. Vidare ska stadens tak-över-huvudet-garanti (TÖG), från 1999, fortsätta gälla, dvs samtliga i behov av nattlogi ska ha rätt till detta. Antalet hemlösa (3 231 våren 2006) ska minska. Antalet individuella handlingsplaner för hemlösa inom socialtjänsten ska öka, för att få fler hemlösa att komma vidare i sina liv.

Ett av huvudsyftena med hemlöshetsjouren är att säkerställa att länkning och uppföljning kan göras för alla härbärgesboende som söker på direktintag, så att individuella handlingsplaner kan tas fram snabbt. Hemlöshetsjouren ska även säkerställa den akuta nattvilan och ha en god överblick över platstillgången. Den avgörande skillnaden mellan hemlöshetsjouren och TÖG-projekten är att ge den hemlöse möjligheten att få en biståndsbedömning redan första natten på härbärgen. Detta leder i sin tur till en garanterad uppföljning och överlämning till ordinarie socialtjänst dagen efter för planering av fortsatta samordnade insatser utifrån den hemlösas individuella behov.

Projektbeskrivning

Projektägare är Socialjouren och finansierat av Socialstyrelsen. Projektet pågår 2008-10-01–2010-09-30.

Projektet består av en projektledare, 4 projektmedarbetare och 1 person tillhörande härbärgesteamet. Projektets styrgrupp består av projektledare, verksamhetschef för Socialjouren, verksamhetschef för Uppsökarenheten för vuxna och hemlöshetsamordnare i förvaltningen. Styrgruppen har verkat rådgivande och beslutande instans för projektmedarbetarna.

MÅL

Effektmål

- Som en effekt vid projekttidens slut, ska antalet personer som söker akut nattlogi på härbärgen minskat med 50 % till förmån för biståndsbedömda insatser under dagtid.
- För samtliga personer som söker akut nattlogi ska individuella handlingsplaner upprättas inom socialtjänsten, för att få fler hemlösa att komma vidare i sina liv.
- Efter projekttidens slut finns det fungerande metoder för arbetet med att ta emot och länka vidare de personer som söker på direktintag via hemlöshetsjouren, för ett fortsatt arbete på ett välfungerande sätt.

Projektmål

- Att säkerställa att alla insatser i form av biståndsbeslut av direktintag utgår ifrån den hemlöses individuella behov.
- Att säkerställa för alla personer som söker akut logi att länkning och uppföljning görs för att individuella handlingsplaner ska upprättas fortast möjligt.
- Att samla statistik om de personer som söker logi genom stadens tak-över-huvudet-garanti.
- Att genom möten med berörda partner sprida information om målgrupp och de arbetsmetoder som hemlöshetsjouren utvecklat.

Milstolpe

Följande milstolpar är inplanerade under projektet:

- **Milstolpe 1** – Delrapport, presenteras för styrgrupp i november 2009.
- **Milstolpe 2** – Slutrapport presenteras för styrgrupp i september 2010.
- **Milstolpe 3** – Utvärdering presenteras för styrgrupp hösten 2010.

ARBETSSÄTT

Hemlöshetsjouren är kvällstid lokaliserad i akutboendet Grimmans lokaler. På kvällstid biståndsbedöms alla personer som går in på direktintag på stadens härbärgen.

Biståndsbesluten sker via personligt besök på Grimman eller på telefon från respektive härbärke. Hemlöshetsjouren har tillgång till stadens paraplysystem, ett eget journalföringssystem, Enheten för hemlösa och Socialjourens journalföringssystem. Alla biståndsbeslut skickas på mail till varje stadsdel/Enheten för hemlösa. Hemlöshetsjouren för även manuell statistik vid varje kvällspass.

Hemlöshetsjouren gör en tillhörighetsutredning av personer med oklar tillhörighet, personer som tillhör kranskommun hänvisas till kranskommunens socialjour och personer som tillhör annan kommun i landet, hänvisas till Socialjouren.

På dagtid är hemlöshetsjouren lokaliserad i Uppsökarenheten för vuxnas lokaler. Under dagtid görs uppföljning, planering och länkning av personer som erhållit akut logi.

Dokumentation sker i journalföringssystemet, där tas sedan statistik ut kontinuerligt.

Projektledare deltar i Härbärgesmöte varje månad för att få och lämna aktuell lägesinformation. Projektet var vid projektstart och informerade på respektive härbärke och gör nu en uppföljning av informationsmötet.

Hemlöshetsjouren samverkar med Stadsdelar och Enheten för hemlösa. Samarbetet består av informationsmöten, samarbeten med handläggare i ärenden och skickar månadsvis listor på alla personer som går in på direktintag till respektive chef och kontaktperson på aktuellt team. Projektledare har varit och informerat på stabens nätverksmöten för chefer på ekonomiskt bistånd, vuxengrupp och socialpsykiatri. Projektet har varit på MBAB och informerat och BAS är inbokad i november. Hemlöshetsjouren samarbetar med personalen på Akutboende Grimman, Uppsökarenheten för vuxna och S:t Göranssteamet för hemlösa.

Projektet ska bestämt att gå ut med en enkät till både brukare och samverkanspartner. Räkna med att utföra den våren 2010.

Arbetsmetod

Projektet använder sig av två arbetsmetoder i projektet; länkingsmodell och relationsmodell. Relationsmodellen innebär att under en längre period skapa en relation med målgruppen för att få till stånd en hållbar kontakt där eventuella hjälpbehov utkristalliseras. Om hjälpbehov finns, länka till respektive hjälpinstans.

Länkingsmodellen innebär kontakt med målgrupp och utifrån hjälpbehov länka till rätt hjälpinstans. Den här kontakten sker under en kortare tid. Hjälpinstans kan vara socialtjänst, psykiatri eller beroendevård.

Möten

Projektgruppen har regelbundna möten en gång i veckan som varit stor vikt för ärende- dragning, kommunikation och samarbete i projektet. Projektet har haft tre planeringsdagar sedan start och löpande APT möten som Maj-Stina Samuelsson ansvarar för. Projektet har handledning en gång i månaden.

Styrgrupp och referensgrupp har möte ca två gånger per termin.

Statistik

För period 081101-091031:

Antal klienter per stadsdel, Enheten för hemlösa och kommun:

Totalt inskrivna klienter: 1 091 personer.

Enheten för hemlösa: 295, E-Å-V: 94, Södermalm: 88, Farsta: 65, Rinkeby-Kista: 63, Hägersten-Liljeholmen: 59, Hässelby-Vällingby: 51, Skarpnäck: 49, Spånga-Tensta: 42, Skärholmen: 31, Bromma: 30, Norrmalm: 24, Kungsholmen: 22, Östermalm: 15, Älvsjö 14. Kranskommuner: 81, Annan kommun i landet: 24.

Antal logibeslut per månad:

November/08: 1 217, December/08: 1 200, Januari/09: 1 058, Februari/09: 657, Mars/09: 655, April/09: 529, Maj/09: 557, Juni/09: 635, Juli/09: 628, Augusti/09: 628, September/09: 669, Oktober/09: 713. Totalt: 9 146 beslut.

Åldersfördelning:

Ålder 20-25: 70 personer, största gruppen mellan 40-59 år: 640 personer, 65-79 år: 45 personer.

Kön:

907 män och 184 kvinnor.

Övrigt:

Antal besök totalt under period: 2 634, medeltal per månad är ca 230 besök.

Antal telefon totalt under period: 6 083.

Avslag totalt under period: 80

Hänvisning/Information på telefon eller besök, totalt under period: 1 178

UTVÄRDERING

Socialstyrelsen har lagt utvärderingen på Lunds Universitet. Utvärderarna anordnade en två dagars konferens i oktober 2009, samt besöker alla hemlöshetsprojekt i två dagar, under hösten 2008 – våren 2009. Professor Hans Swärd och FD Marie Nordfeldt besökte hemlöshetsjouren 091021-22. Delrapport från besöket kommer under våren 2010. Då kommer även en ny konferens att anordnas.

RESULTAT

Effektmål

Projektets *första effektmål*; att minska antalet personer som går in på direktintag på härbärg med 50 % vid projektslut, har påbörjats och var halverad redan efter 4 månader.

Projektets *andra effektmål*; För samtliga personer som söker akut nattlogi ska individuella handlingsplaner upprättas inom socialtjänsten, för att få fler hemlösa att komma vidare i sina liv. Projektet ska påbörja en uppföljning av handlingsplaner, årsresultatet ska sammanställas januari-februari 2010, en ny uppföljning sker i augusti 2010 som sammanställs under september 2010.

Projektets *tredje effektmål*; Efter projekttidens slut finns det fungerande metoder för arbetet med att ta emot och länka vidare de personer som söker på direktintag via hemlöshetsjouren, för ett fortsatt arbete på ett välfungerande sätt. Kommer att utvärderas och planeras under 2010.

Projektmål

Att säkerställa att alla insatser i form av biståndsbeslut av direktintag utgår ifrån den hemlöses individuella behov. Pågår dagligen när hemlöshetsjourens biståndsbedömer logi.

Att säkerställa för alla personer som söker akut logi att länkning och uppföljning görs för att individuella handlingsplaner ska upprättas fortast möjligt. Har påbörjats och kommer att intensifieras under sista året.

Att samla statistik om de personer som söker logi genom stadens tak-över-huvudet-garanti. Pågår kontinuerligt eftersom hemlöshetsjouren dokumenterar i journalföringssystem, där det går att följa statistik från projektstart, se ålder och köns tillhörighet, antal logibeslut, antal avslag, uppföljningar och tillhörighet.

Att genom möten med berörda partner sprida information om målgrupp och de arbetsmetoder som hemlöshetsjouren utvecklat. Pågår sedan start av projektet och kommer att pågå löpande under kvarstående tid.

Projektbudget

Projektet följer budget.

SAMMANFATTNING

Projektorganisationen har fungerat bra. Närheten till beslutande organ har medfört närhet till beslut. Valfungerande arbetsmetod och arbetsgrupp gör att projektstart löpte på relativt smidigt. Kontinuerliga möten och planeringsdagar med arbetsgrupp ger möjlighet till utveckling och vid behov förändring av arbetsmetod.

Från projektstart gör Hemlöshetsjouren en biståndsbedömning av alla personer som söker in på direktintag på härbärge, via telefon eller besök. Efter 4 månader gav resultatet en 50 % sänkning av antal direktintag som har legat på ungefär samma nivå fram till september, i oktober blev det en liten ökning av antalet biståndsbeslut. Den goda effekten beror på olika faktorer. Några faktorer kan vara: att personer som inte tillhör Stockholm stad hänvisas till rätt hjälpinstans i länet/landet i högre grad än tidigare, personer som inte är aktuella inom socialtjänsten, tar kontakt med rätt hjälpinstans inom en kortare tid, personer tar kontakt med sin socialtjänst och annan boendeplanering eller annan planering påbörjas. Många blir bokade på härbärgen i avvaktan annan planering. Personer som besöker, men även de som tar kontakt per telefon skapas en relation som är viktig i kontakt och länkning till Stadsdel och Enheten för hemlösa. Alla kontakter dokumenteras i journalföringssystemet vilket ger en samlad information kring personen.

Samverkan med härbärgen fungerar bra. Vid projektstart fanns en oro för hur det skulle fungera för härbärgen vid insläppet, efter hand har varje härbärge hittat sin metod för att det ska fungera på bästa sätt. Samverkan med Stadsdelar och Enheten för hemlösa har fungerat bra. Det pågår löpande informationsmöten, som innehåller information om hemlöshetsjouren och samtal kring samarbete och önskemål. Hemlöshetsjouren kommer under sista projektåret att samarbete mer med stadsdelar/Enheten för hemlösa kring gruppen personer som ofta går in på direktintag.

Avslag har ökat från stadsdelar/Enheten för hemlösa, projektet har lyft frågan till Juridiska enheten i stadshuset som lämnat synpunkter och de anser att det är viktigt att personer överklagar beslut för att lyfta frågan. Juridiska anser dock att det bör finnas ett klargörande angående TÖG. Projektet får här en viktig roll att lyfta TÖG frågan, få ett klarläggande hur den praktiskt ska tolkas. Frågan är lyft och kommer att behandlas.

Fokus framtid

Hemlöshetsjouren kommer att bevaka TÖG frågan, den är lyft till Juridiska och Staben på Socialtjänst- och Arbetsmarknadsförvaltningen.

Från och med november 2009 kommer Hemlöshetsjouren att gå in i paraplyet och se om det finns individuella handlingsplaner upprättade i stadens alla ärenden som sökt akut nattlogi från november 2008. Resultatet kommer att redovisas hösten 2010.

Hemlöshetsjouren kommer att bevaka olika grupper; unga vuxna 20-25 år, ålderspensionärer och personer som söker akut nattlogi som enbart har behov av bostad. Redovisning av hur stora grupperna är sker kontinuerligt och kommer att slutredovisas under hösten 2010.

Hemlöshetsjouren kommer att följa upp hur andra aktörer påverkar hemlöshetsjouren, exempelvis "Västbergaprojektet" som Enheten för hemlösa ska påbörja inom kort. De kommer att erbjuda hemlösa personer ett lågtröskelboende på Västberga. Fyra socialsekreterare kommer att arbeta 50 % med projektet. Många av de tilltänkta personerna som ska erbjudas boende på Västberga tillhör gruppen som frekvent går in på direktintag via Hemlöshetsjouren, vilket kommer att påverka statistiken.